

PREDHOVOR

Zborník článkov *Nové technológie, internet a duševné vlastníctvo 2* je ďalším z výstupov realizovaných v rámci projektu VEGA *Duševné vlastníctvo a podpora kultúry, vzdelania, vedy a priemyslu v poznatkovo orientovanej spoločnosti*. Výber článkov a ich tém aj tentokrát potvrdzuje, že teória i prax duševného vlastníctva prináša množstvo podnetov a nových výziev, ktoré sú spojené najmä s legislatívnymi a technologickými zmenami.

Úvodné články Branislava Hazuchu a Richarda Bednáríka predstavujú ich pohľady na to, ako sa dá podporiť kultúra a vzdelanie a čo naopak vývoj v týchto oblastiach brzdí. V prvom článku sa pozornosť venuje kultúrnej diverzite s osobitným zreteľom na témy ako povinné kvóty, kultúrna produkcia, či vplyv koncentrácie a konkurencie v komerčnej produkcii na rôznorodosť ponuky kultúrnych tovarov a služieb na trhu. Predstavené budú úvahy ako možno stimulovať ľudskú tvorivú duševnú činnosť a akú rolu by malo zohrávať autorské právo medzi ďalšími nástrojmi kultúrnej politiky. V druhom článku sa zase rozoberie problematika otvoreného vzdelávania a otvorených vzdelávacích zdrojov v kontexte otázky, ako možno prostredníctvom vyváženého práva duševného vlastníctva podporiť vzdelávanie na Slovensku i v širšom teritoriálnom rozsahu. V článku sú nielen pomenované všeobecné dôvody, možnosti, riziká a výzvy využívania takýchto zdrojov, ale predstavia sa aj konkrétne príklady otvorených vzdelávacích zdrojov, ktoré sú využiteľné v praxi. Celá problematika je vsadená do autorskoprávneho rozmeru s potenciálnymi presahmi prepojenia sektoru kultúry so vzdelávaním, ako je to napríklad v prípade projektu *Europeana*. Autori druhej skupiny článkov sa venujú osobitným témam autorského práva, konkrétne teritorialite autorského práva, príslušnosti súdov a rozhodnému právu (aj) z pohľadu nových výziev kyberpriestoru (Tomáš Abelovský), náhradám odmiem vyberaným za vyhotovenie

rozmnoženiny pre súkromné účely a možným výnimkám v kontexte nového autorského zákona (Anton Škreko) a problematike kolektívnej správy s dôrazom na význam tohto inštitútu na podporu kultúry (Zuzana Adamová). Záverečný článok je venovaný problematike práv priemyselného vlastníctva, konkrétne označeniam pôvodu výrobkov a zemepisných označení, ktorého autorom je náš český kolega Michal Černý. V článku sa zaoberá národnou, európskou aj medzinárodnou právnou úpravou v tejto oblasti a otvára otázku budúcnosti zemepisných označení a označení pôvodu, a to aj v kontexte univerzálneho systému ochrany v rámci EÚ.

V mene celého riešiteľského kolektívu projektu VEGA ako aj ostatných autorov verím, že táto publikácia si nájde svojich čitateľov zaujímajúcich sa o problematiku duševného vlastníctva nielen z radov právnikov, ale aj odborníkov v oblasti kreatívneho priemyslu, vzdelávania či priemyslu. Oceníme akúkoľvek spätnú väzbu. Zároveň ďakujeme Ministerstvu školstva, vedy, výskumu a športu SR nielen za formálnu podporu projektu, ale najmä za podporu myšlienok, ktoré považujeme v súvislosti s podporu kultúry, vzdelania, vedy a priemyslu za dôležité.

Zuzana Adamová

Bratislava október 2015